

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 275/08-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. novembra 2008 prerokoval sťažnosť I. N., S., zastúpeného advokátom JUDr. D. S., K., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 1 a čl. 13 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky oznámením Obce S. č. j. 167/08 z 24. apríla 2008, za účasti Obce S., Obecného zastupiteľstva S. a starostky obce S. a takto

rozhodol:

Konanie o sťažnosti I. N. **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. mája 2008 doručená sťažnosť I. N., S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 2 ods. 1 a čl. 13 ods. 2 ústavy oznámením Obce S. č. j. 167/08 z 24. apríla 2008, za účasti Obce S., Obecného zastupiteľstva S. a starostky obce S.

Zo sťažnosti vyplynulo, že: «...Vo voľbách do orgánov samosprávy obcí konaných dňa 2. decembra 2006 som kandidoval za poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. Jednalo sa o volebné obdobie rokov 2006 až 2010. Vzhľadom na dosiahnuté výsledky v týchto voľbách som bol zvolený za poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. ... Po zložení

sľubu na prvom zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce S. som sa stal poslancom Obecného zastupiteľstva obce S.

Uvedený mandát poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. som uplatňoval v súlade s platnou úpravou, plnil som si svoje povinnosti vyplývajúce predovšetkým zo zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Zo strany starostky obce S. som bol pozývaný na zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce S., na ktorých som sa zúčastňoval a aktívne uplatňoval svoj mandát poslanca...

Uvedený mandát poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. som riadne uplatňoval až do 25. apríla 2008, kedy mi zo strany Obce S. listom zo dňa 24. 04. 2008 č. j.: 167/2008 podpísaného starostkou obce S. bolo doručené oznámenie, že došlo k zániku môjho mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. podľa § 11 ods. 2 písm. b) zák. SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, pre nezlučiteľnosť funkcie poslanca obecného zastupiteľstva s funkciou zamestnanca obce, v ktorej bol zvolený. Ďalej mi bolo oznámené, že uzatvorenie platnej dohody o vykonaní práce medzi obcou a fyzickou osobou dochádza k založeniu individuálneho pracovnoprávneho vzťahu podľa Zákonníka práce, v ktorom jedna strana vystupuje ako zamestnávateľ a na druhej strane vystupuje v pozícii zamestnanca. Ako poslanec Obecného zastupiteľstva obce S. som dňa 31. 03. 2008 mal uzatvoriť s Obcou S. dohodu o vykonaní práce a týmto dňom došlo k zániku môjho mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. zo zákona - ex lége. Zo zákona nastupuje za mňa náhradník.

Dôvodom tohto postupu starostky obce S. bola skutočnosť, že som spoločne s ostatnými poslancami Obecného zastupiteľstva obce S. poukazoval na nedostatky a nesprávny postup starostky obce S. pri správe vecí verejných.

Listom zo dňa 25. 04. 2008 doručenému Obecnému úradu S. dňa 28. 04. 2008 som oznámil Obecnému úradu S. adresovaného priamo starostke obce S. moje stanovisko, že oznámenie o zániku môjho mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. zo dňa 24. 04. 2008 považujem za neplatné, uvádzané dôvody za nepravdivé nakoľko som nikdy nebol zamestnancom Obce S. a preto naďalej budem uplatňovať mandát poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. Dňa 31. 3. 2008 som s obcou neuzatvoril žiadnu dohodu o vykonaní práce a práce, ktoré som vykonal pre obec ako súkromný podnikateľ som riadne vyfaktoval a následne tieto faktúry mi boli aj zaplatené. Na toto moje stanovisko do

dnešného dňa som neobdržal žiadnu odpoveď.

Vzhľadom na to, že listom zo dňa 24. 04. 2008 Obce S. podpísaného starostkou obce S. došlo k zániku mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. ešte u ďalších štyroch poslancov, listom zo dňa 28. 04. 2008 som spolu s týmito poslancami Obecného zastupiteľstva obce S. požiadal Okresnú prokuratúru v T. o preskúmanie zákonnosti tohto postupu starostky obce S. Uvedenú žiadosť sme doručili Okresnej prokuratúre v T. dňa 28. 04. 2008. V tejto žiadosti sme poukázali na nezákonnosť postupu zániku našich mandátov poslancov Obecného zastupiteľstva obce S., pričom v mojom prípade som uviedol, že som bol delegovaný za člena miestnej referendovej komisie o hlasovaní obyvateľov obce S. o odvolaní starostky obce S. podľa § 11a ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ktoré sa uskutočnilo dňa 19. 04. 2008. Zároveň sme túto žiadosť doručili na vedomie aj Obecnému úradu S. dňa 28. 04. 2008. Zo strany Okresnej prokuratúry v T. ani Obce S. sme do dnešného dňa neobdržali žiadnu odpoveď.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že som vyčerpal všetky prostriedky na odstránenie tohto porušovania môjho práva bezúspešne.

Podľa § 51 ods. 1 zák. SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov nastúpenie náhradníka vyhlási obecné zastupiteľstvo do 15 dní po tom, čo sa uprázdni mandát. Podľa vyššie uvedených skutočností môj mandát poslanca mal zaniknúť dňa 31. 03. 2008 a v tomto prípade Obecné zastupiteľstvo obce S. bolo povinné vyhlásiť nastúpenie náhradníka do 15. 04. 2008 a týmto zároveň potvrdiť, že došlo k zákonnému zániku môjho mandátu a zákonnému nástupu náhradníka na uvoľnený mandát poslanca. Podľa mojich informácií Obecné zastupiteľstvo obce S. do dnešného dňa takéto uznesenie neprijalo.

Podľa mojich informácií už náhradník zložil sľub poslanca Obecného zastupiteľstva obce S...

... Už sa viackrát stalo v minulosti, že som bol požiadaný starostkou obce S., aby ako súkromný podnikateľ podnikajúci v oblasti stolárskych prác vykonal stolárske práce pre obec, o čom svedčí napríklad moja faktúra č. 01/02/2008 zo dňa 19. 02. 2008 na opravu stolov, postelí, stoličiek a montáže v cene 4330,- Sk. Táto faktúra mi bola uhradená dňa 19. 02. 2008 príjmovým dokladom číslo: 01/02/2008.

Z dohody o vykonaní práce zo dňa 31. 03. 2008 vyplýva, že zamestnávateľom mala byť obec a ja som mal byť zamestnancom, ktorý má vykonať stolárske opravy v telocvični do 31. 03. 2008 v cene 5370,- Sk. Na tejto dohode o vykonaní práce nie je môj podpis. Vykonané práce tak ako inokedy som aj v tomto prípade vyfakturoval faktúrou číslo: 02/03/2008 zo dňa 31. 3. 2008 v sume 5 370,-Sk na stolárske práce v telocvični a sumu 5370,-Sk som prevzal na príjmovom doklade zo dňa 31. 03. 2008 číslo: 02/03/2008 a tento doklad som riadne zaučtoval do svojho podnikania. Žiadnu ďalšiu sumu 5370,- Sk som neprevzal od obce. V tomto prípade som nebol v pracovnoprávnom vzťahu k obci ale som bol v obchodnom vzťahu s obcou podľa ustanovení Obchodného zákonníka.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že som dňa 31. 3. 2008 neuzatvoril Dohodu o vykonaní práce s Obcou S. na stolárske práce a nestál sa zamestnancom obce a to nemohlo dôjsť ani k zániku môjho mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. podľa § 11 ods. 2 písm. b) zák. č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov, lebo neboli naplnené zákonné dôvody zániku tohto mandátu.

Uvedeným postupom som bol ukrátených na svojich právach tým, že mi bol nezákonne odňatý mandát poslanca Obecného zastupiteľstva obce S., ktorý som získal v slobodných, priamych a tajných voľbách a v súčasnej dobe nemôžem uplatňovať práva poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. aj keď tieto práva chcem uplatňovať.

Týmto postupom boli porušené moje základné práva a slobody a to ústavné právo podľa čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy SR právo prístupu za rovnakých podmienok k voleným a iným verejným funkciám. Článok 30 v spojení s článkom 2 ods. 1 Ústavy SR. Článok 13 ods. 2 v spojení s článkom 30 Ústavy SR.

Článkom 30 ods. 4 Ústavy SR sa občanom zaručuje prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok. V rozsahu prístupu k voleným funkciám sa týmto ustanovením zaručuje pasívne volebné právo, možnosť byť zvolený za zástupcu iných občanov a v ich mene vykonávať moc, ktorá podľa čl. II ods. 1 Ústavy SR pochádza od nich. Uplatnenie volebného práva, aktívneho aj pasívneho, patrí k najvýznamnejším právnym prostriedkom prevedenia štátnej moci z občana na mechanizmus verejnej moci.

Vyššie opísaným postupom došlo k odňatiu môjho mandátu poslanca obecného zastupiteľstva obce S., ako reakciu na vyslovenú kritiku postupu starostky obce pri správe vecí verejných, čo je v rozpore aj so slobodnou súťažou politických síl v demokratickej

spoločnosti ako základný predpoklad fungovania demokratického štátu je ustanovený v čl. 31 Ústavy SR...

V súvislosti s porušením môjho základného práva uplatňujem priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 250.000,- Sk. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňujem rozsahom a spôsobom zásahu do ústavou garantovaných práv. Došlo k ignorácii hodnôt právneho štátu, v značnej miere sa zasiahlo do mojej dobrej povesti ľudskej dôstojnosti a vážnosti. Pritom tento zásah do mojich základných práv bol prezentovaný aj v dennej tlači konkrétne v Zemplínskom korzári. Preto okrem morálneho zadosťučinenia je na mieste aby ústavný súd priznal vyššie uvedený finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrené v peniazoch. Ústavný súd SR by mal pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia zobrať do úvahy, že mi bol odňatý mandát poslanca a bolo mi zabránené ďalej uplatňovať práva vyplývajúce z tejto funkcie a vziať na seba zodpovednosť, ktorá z tejto funkcie vyplýva. (...)

V súvislosti s podanou sťažnosťou uplatňujem náhradu trov právneho zastúpenia v zmysle § 11 ods.2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č.: 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov za jeden úkon právnej služby vo výške 1/6-iny výpočtového základu, čo predstavuje 3 176,- Sk. Uplatňujem odmenu za prevzatie zastupovanie vo výške 3 176,- Sk, za podanie sťažnosti na Ústavný súd SR vo výške 3 176,- Sk a dvakrát náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100-iny výpočtového základu za jeden úkon právnej služby čo činí 190,- Sk, a to za prevzatie zastupovania 190,- Sk a za podanie sťažnosti 190,- Sk. Takto spolu uplatňujem trovy právneho zastúpenia vo výške 6 732,- Sk. Vzhľadom na to, že môj právny zástupca je platiteľom DPH, uplatňujem na túto sumu 19 %-né DPH vo výške 1 279,- Sk. Takto spolu titulom trov právneho zastúpenia uplatňujem sumu 8 011,- Sk vrátane DPH.

Na základe týchto skutočností žiadam, aby Ústavný súd SR vydal nasledovný nález:

Odporcovia oznámením zo dňa 24. 04. 2008 č. j.: 167/2008 podpísaného starostkou obce S., ktorým odňali mandát poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. navrhovateľovi, porušili základné právo navrhovateľa zaručené v čl. 30 ods.4 Ústavy SR, čl. 30 ods. 1 Ústavy SR, čl. 30 v spojení s čl. 2 ods. 1 Ústavy SR a čl. 13 ods.2 v spojení s čl. 30 Ústavy SR.

Oznámenie obce S. zo dňa 24. 04. 2008 č. j.: 167/2008 podpísaného starostkou obce S. o zániku mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva obce S. navrhovateľom zrušuje.

Zakazuje sa odporcom pokračovať v porušovaní základného práva navrhovateľa zaručeného čl. 30 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR pri uplatňovaní mandátu poslanca Obecného zastupiteľstva obce S.

Prikazuje sa odporcom, aby konali s navrhovateľom ako poslancom Obecného zastupiteľstva obce S.

Navrhovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 250.000,- Sk, ktoré je obec S. povinná vyplatiť navrhovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Navrhovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 8 011,- Sk vrátane DPH, ktoré je obec S. povinná vyplatiť navrhovateľovi na účet jeho právneho zástupcu do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom - oznámením - Obce S. č. j. 167/08 z 24. apríla 2008 došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 30 ods. 1 a 4 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 1 a čl. 13 ods. 2 ústavy. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa uznesením č. k. II. ÚS 275/08-11 z 25. júna 2008 prijal na ďalšie konanie v časti, v ktorej namietal porušenie základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. Vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol.

III.

V konaní o prijatej ústavnej sťažnosti môžu, podobne ako na všeobecných súdoch, nastať okolnosti, ktoré bránia jej ďalšiemu meritórnemu prejednaniu. V takomto prípade

môže ústavný súd na základe § 104 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zastaviť konanie.

Podmienkou konania o ústavnej sťažnosti je aj vyčerpanie opravných a iných právnych prostriedkov, ktoré zákon účinne poskytuje na ochranu základných práv a slobôd a na ktoré je sťažovateľ oprávnený. Niekedy však môžu nastať prípady, keď je voči jednému rozhodnutiu uplatnený okrem ústavnej sťažnosti zároveň aj opravný prostriedok, pričom ústavný súd čaká na rozhodnutie o tomto opravnom prostriedku. V predmetnej veci však nie je dôvod na takýto postup (porov. tiež uznesenie sp. zn. III. ÚS 372/04).

V čase, keď ústavný súd prijímal predmetnú sťažnosť na ďalšie konanie, nemal vedomosť o skutočnosti, že sťažovateľ podal zároveň návrh na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy na všeobecný súd. Ústavný súd taktiež prijímal sťažnosť s vedomím, že podľa ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde nie je za každých okolností nutné trvať na vyčerpaní opravných a iných právnych prostriedkov nápravy sťažovateľom.

Medzičasom iné senáty ústavného súdu skutkovo a právne súvisiace sťažnosti odmietli pre nedostatok právomoci (I. ÚS 267/08, III. ÚS 363/08 a IV. ÚS 336/08). Súčasťou argumentácie uznesení sp. zn. III. ÚS 363/08 a sp. zn. IV. ÚS 336/08 je aj skutočnosť, že sťažovatelia podali návrhy na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Ústavný súd uvádza, že predseda senátu Krajského súdu v Košiciach, ktorému bol pridelený sťažovateľov návrh na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, sa dožiadanim č. k. 7S/46/2008-46 z 23. septembra 2008 informoval, či ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie. Ústavný súd mu oznámil, že uznesením č. k. II. ÚS 275/08-11 z 25. júna 2008 prijal sťažnosť čiastočne na ďalšie konanie. Z uvedeného vyplýva, že všeobecný súd si ustalať podmienky na ďalšie konanie vo veci.

V záujme ustálenia podmienok konania a zabránenia odmietnutia spravodlivosti a taktiež v záujme jednoty rozhodovania ústavného súdu, ústavný súd rozhodol, že sťažovateľ musí najprv vyčerpať už ním podaný návrh na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd rozhodol, že konanie o predmetnej sťažnosti zastavuje.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. novembra 2008